

NOTULEN

der openbare vergadering
van de
gemeenteraad van 's-Hertogenbosch
op maandag 30 januari 1961,
te 19.30 uur.

PUNTEN VAN BEHANDELING:

1. Goedkeuring van de notulen van de plechtige openbare vergadering van de gemeenteraad van 1 oktober 1960 (no. 10), alsmede die van de openbare raadsvergaderingen van 20 oktober 1960 (no. 11), 25 november 1960 (no. 12) en 14 december 1960 (no. 13).
2. Ingekomen stukken.
3. Voorstel (Bijlage no. 1) tot het verlenen van vergunning ingevolge artikel 18 der Bouwverordening aan A. F. G. M. v. d. Eerenbeemt, alhier.
4. Voorstel (Bijlage no. 2) tot wijziging van de overeenkomst tot levering van water aan de gemeenten Boxtel en Oisterwijk.
5. Voorstel (Bijlage no. 3) tot het beschikbaarstellen van een krediet voor de bouw van een brug over de Aa nabij de Dr Poelsstraat.
6. Voorstel (Bijlage no. 4) tot het doen herstellen van de Boombrug over de Binnenhaven, alsmede tot het beschikbaarstellen van het daarvoor benodigde krediet.
7. Voorstel (Bijlage no. 5) tot het vaststellen van enige besluiten tot wijziging van de begroting voor het dienstjaar 1961.
8. Voorstel (Bijlage no. 6) tot het vaststellen van een regeling tot subsidiëring van inrichtingen en cursussen voor land- en/of tuinbouw- onderwijs.
9. Voorstel (Bijlage no. 7) tot het verlenen van een extra subsidie aan het Brabants Conservatorium.
10. Voorstel (Bijlage no. 8) tot het verlenen van medewerking ex artikel 72 der Lager-onderwijswet 1920.
11. Voorstel (Bijlage no. 9) tot het verlenen van medewerking ex artikel 50 der Kleuteronderwijswet.
12. Voorstel (Bijlage no. 10) tot vaststelling van een nieuwe verordening, als bedoeld in artikel 29A, derde lid, van de wet op de vervreemding van landbouwgronden.
13. Voorstel (Bijlage no. 11) tot ruil van grond aan de Parklaan, met de N.V. Heijbroek-Zélander te Amsterdam.

14. Voorstel (Bijlage no. 12) tot verkoop van grond aan de Engelseweg aan de fa. A. Huiskes en Zonen te 's-Hertogenbosch.
15. Voorstel (Bijlage no. 13) tot verkoop van een strook grond nabij de Zuid-Willemsvaart aan de stichting tot het verlenen van financiële steun aan het r.k. Reclasseringswerk.
16. Voorstel (Bijlage no. 14) tot het verlenen van een tweetal ontheffingen ingevolge artikel 14, 2e lid van de Bouwverordening.
17. Voorstel (Bijlage no. 15) tot verkoop van grond aan de Vogelstraat aan de firma P. Kreté en Zn. en de heer P. L. van Aken.
18. Voorstel (Bijlage no. 16) inzake het verdagen van de beslissing omtrent het uitbreidingsplan in hoofdzaak voor het door de grenswijziging van 1958 bij deze gemeente gevoegde gebied.
19. Voorstel (Bijlage no. 17) tot terugkoop van grond nabij de Van der Nootstraat—Zuiderparkweg.
- 19A. Voorstel (Bijlage no. 20) tot het verlenen van vergunning ingevolge artikel 18 van de Bouwverordening aan H. Denisse, Automobiëlb企业 N.V. te Vught.
20. Voorstel (Bijlage no. 18) tot benoeming van twee bestuursleden van de „Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijke Zorg”.
21. Voorstel (Bijlage no. 19) tot benoeming van een tweetal leden van het college van Regenten over de Godshuizen.

Tegenwoordig:

Voorzitter: wethouder N. Schuurmans, loco-burgemeester.

Wethouders: dr H. J. J. van Velthoven en drs W. G. J. Lennaerts.

Leden: J. Op 't Hof, A. H. S. Willemsen, dr N. H. L. van den Heuvel, mej. A. A. J. M. Tilman, Th. G. T. Jansen, J. A. C. Aarts, A. van Vugt, G. A. Moerings, Th. J. Jacobus meergenaamd van der Zande, A. J. C. Wagemakers, mevr. dra N. M. J. H. Hustinx-Spoorenberg, J. C. H. van Oyen, mevr. J. M. Claasen-van der Laak, H. A. Lucas, H. W. van Kempen, drs F. A. van den Hout, J. M. van Engelen, J. M. A. Foppele, H. J. A. G. Heiligers, L. H. van Veggel, mr G. V. M. van Spaendonck, A. van Vliet, P. A. Ph. Stevels, mevr. J. Bos-Kinsbergen en J. Leeuwis.

Secretaris: mr A. A. B. van Geelen, gemeente-secretaris.

Afwezig: wethouder ir F. J. Suijkerbuijk, Chr. A. de Gier, P. M. Gielisse, J. J. M. van Halteren en B. Tomas.

De voorzitter opent de vergadering met het gebed en verzoekt de leden om staande de overleden commandant van de brandweer, de heer B. P. P. M. Donders, te herdenken. Hij spreekt hierbij de volgende rede uit:

„Dames en heren, het is ons allemaal bekend, dat op 16 januari 1961 op vijftigjarige leeftijd in de Heer is overleden de commandant van ons 's-Hertogenbosche brandweerkorps: de heer Bernardus Petrus Paulus Maria Donders. Dit overlijden is voor de meesten van ons een onverwacht verscheiden geweest want we moeten jammer genoeg zeggen, dat na een korte ziekte van enkele weken deze uitstekende ambtenaar uit ons midden werd weggenomen. Wij menen bij deze gelegenheid te mogen zeggen, dat wij in deze commandant van de brandweer als gemeente 's-Hertogenbosch een zeer goed ambtenaar verliezen. Een goed ambtenaar allereerst op vak-technisch gebied, een goed ambtenaar ook aan het hoofd van de mensen waarover hij gesteld was. Wij weten allemaal, dames en heren, dat er met commandant Donders niet te praten viel als het ging over zijn brandweer; een man van grote onkreukbaarheid maar tegelijkertijd vasthoudendheid als het ging over de taak, waarvoor hij gesteld was.

Anderzijds moeten we erkennen, dat er met commandant Donders te praten viel, wanneer zijn menselijke capaciteiten, wanneer zijn karakter moest gaan spreken of wanneer hij was de man, die optrad voor de mensen, aan zijn korps verbonden. Dan was, laten wij het oorlijk zeggen, dames en heren, commandant Donders op zijn terrein wel eens lastig, toch hadden wij als gemeentebestuur de grootste bewondering voor de wijze, waarop deze man zijn taak opvatte, zijn taak verrichtte en hij „zijn mensen”, zoals hij altijd zei, tegemoet trad, zowel wanneer het ging over hun sociale rechtspositie dan wanneer het ging over de verzorging van hun persoonlijke maatschappelijke sociale of gezinsomstandigheden. De heer Donders was voor ons, het is u allen bekend, een man, die zijn taak verstond en die wist, dat hij voor een zware en moeilijke taak

stond. Op 7 januari 1947 trad de heer Donders in dienst van de gemeente 's-Hertogenbosch als commandant van het brandweerkorps in zijn oorspronkelijke rang als hoofdbrandmeester. Twee jaar later ongeveer, in 1949, werd hem de rang van commandant-commandeur toegekend en iedereen weet, dat onze commandant was niet alleen een man van grote plichtsbetrachting maar ook van grote vakbekwaamheid. Dit bleek voor het college van burgemeester en wethouders misschien wel duidelijker dan voor velen van u, telkens opnieuw, wanneer commandant Donders niet alleen in Nederland maar zelfs ver daarbuiten om adviezen gevraagd werd en gevraagd werd om deel te nemen aan studie-conferenties enz. over het brandweerwezen.

In 1954, toen commandant Donders vijf en twintig jaar in overheidsdienst was werd hem door de Nederlandse Vereniging van Brandweercommandanten het zogenaamde Zilveren Kruis van Verdienste toegekend en meermalen had het college van burgemeester en wethouders een verzoek van het departement van Binnenlandse Zaken te behandelen om deze commandant toe te staan zitting te nemen in studiecmissies hetzij van nationale of internationale aard om over het wezen van brandweer, brandbestrijding, etc. mede de minister van advies te dienen.

Toen ongeveer negen jaar geleden de zogenaamde Regionale Brandweer werd opgericht voor 's-Hertogenbosch en omgeving, was het commandant Donders, die daarvan de eerste technische leider werd en deze Regionale Brandweer van de grond af wist op te bouwen niet alleen tot tevredenheid van ons college maar tot tevredenheid van alle colleges van burgemeester en wethouders en alle gemeenteraden van de daarbij betrokken gemeenten. En het is u misschien bekend, dat het juist de commandant van de 's-Hertogenbossche brandweer was, die de laatste drie à vier jaar telkens mede belast was met het organiseren van de jaarlijkse internationale wedstrijden op brandweer-terrein, waaraan meestal ook een tentoonstelling verbonden was, welke voor enkele maanden in onze 's-Hertogenbossche veemarkt gehouden werd. Bovendien was het de commandant van de 's-Hertogenbossche brandweer,

die in het kader van de Vereniging van Nederlandse Brandweercommandanten, de examencommissies, wedstrijdcommissies, commissies voor onderscheidingen, etc. voorzat.

Dit alles, dames en heren, dient ons enig idee te geven van de grote vak-technische bekwaamheid, van de grote menselijkheid, welke de commandant Donders in zich verenigde. Naast die vaktechnische bekwaamheid, spreken voor ons, zoals ik reeds gezegd heb, zijn menselijke eigenschappen nog sterker. Ik moge in deze memoreren, hoe hij stond ten opzichte van zijn eigen personeel en hetzelfde mag het college van burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch uit ervaring zeggen hoe commandant Donders ook bij het publiek van 's-Hertogenbosch geëerd was en met hoogachting werd bejegend zowel in het bedrijfsleven als in de particuliere sector.

Het is zeker niet teveel gezegd, wanneer wij erkennen, dat de gemeente 's-Hertogenbosch in deze hoofdbambtenaar een zeer bekwame, toegewijde en plichtsgetrouwe ambtenaar verliest.

Maar dieper grijpt ons het weten, dat niet alleen de gemeente 's-Hertogenbosch een hoofdbambtenaar verliest, maar dat een echtgenote haar man verliest en dat zes kinderen hun vader verliezen. Menselijkerwijze gesproken was deze mens van vijftig jaar, vader van een jong gezin, onmisbaar. Maar zoals wij jammer genoeg ook enkele maanden geleden bij het verscheiden van een van onze collega's raadsleden moesten getuigen moeten wij ook thans zeggen, dat God anders heeft beslist dan wij mensen misschien beslist zouden hebben. God heeft deze voortreffelijke mens, deze grote vriend van hen, die hem kenden, van wie wij weten, dat Bernard Donders hen lief had, hetgeen ook blijkt uit de maatschappelijke functies die hij in onze stad en in de parochie, waar hij woonde, vervulde, deze Godvrezende man uit het leven weggenomen.

Ons rest slechts ons diep medeleven te betuigen met zijn vrouw en zijn kinderen met wie hij zo'n mooi en prachtig gezin had weten te vormen en waar hij als vader ongetwijfeld nog heel veel goeds zou hebben kunnen doen. Ik meen, dames en heren, in uw aller geest te spreken, wanneer ik zeg, dat ik

graag namens de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch opnieuw vandaag en in het publiek ons diepe medeleven uitspreek met vrouw en kinderen en wij bidden de Almachtige God, dat Hij deze echtgenote en kinderen de troost zal mogen geven, welke zij ongetwijfeld bij dit pijnlijke verlies nodig hebben en die wij hun jammer genoeg niet kunnen geven omdat wij, mensen machteloos staan.

Mogen wij u voorstellen om namens u, bij gelegenheid van deze raadsvergadering, nog eens aan mevrouw Donders en kinderen, schriftelijk het medeleven van de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch kenbaar te maken en tegelijkertijd de hoop en het vertrouwen uitspreken, dat deze overleden ambtenaar, vader, echtgenoot en vriend op de gebeden van ons allemaal zal mogen rekenen, opdat God hem moge geven de eeuwige rust."

Nadat de voorzitter de leden heeft verzocht hun plaatsen in te nemen vervolgt hij: „In aansluiting op dit woord ter nagedachtenis van onze overleden commandant van de brandweer moge ik mij ook tot tolk van u allen maken wanneer ik ook tot ons geacht mede-raadslid, de heer Van Vugt, ons hartelijk medeleven mag uitspreken in deze eerste raadsvergadering nadat de heer Van Vugt zijn echtgenote aan Onze Lieve Heer heeft moeten afstaan.

Wij betuigen u, mijnheer Van Vugt, ons medeleven met dit verscheiden en wij hopen dat Onze Lieve Heer ook u mag sterken. U heeft een leeftijd, waarvan ik meen te mogen zeggen, zonder er zelf ervaring van te hebben, dat men elkander minder missen kan dan dikwijls op jongere leeftijd. Wij begrijpen, dat dit voor u een zwaar verlies geweest is. Allen, zoals wij hier zijn, hebben van harte met u meegeleefd en wij wensen u sterkte toe en hopen, dat aan uw vrouw de eeuwige rust zal mogen worden gegeven."

De heer Van Vugt dankt de voorzitter hartelijk voor de woorden tot hem gesproken. Spreker bedankt zowel het college van burgemeester en wethouders als de dames en heren leden van de gemeenteraad hartelijk voor de blijken van mede-

leven, welke spreker bij gelegenheid van het overlijden van zijn echtgenote mocht ontvangen.

De v o o r z i t t e r vervolgt hierna aldus: „Dames en heren leden van de gemeenteraad, wanneer burgemeester Loeff uw raad nog voorgezeten zou hebben, zou waarschijnlijk op dit moment de Nieuwjaarsrede gehouden zijn. In het college van burgemeester en wethouders is na ampele overweging besloten om in deze eerste raadsvergadering in het nieuwe jaar u allen allereerst een gelukkig 1961 toe te wensen. Wij wensen u eveneens een voorspoedig 1961 voor uw gezinnen, uw vrouwen en kinderen, diegenen, die u dierbaar zijn en uiteraard ook voor uw sociaal-maatschappelijke arbeid, hetzij eveneens voor uw beroep hetzij voor uw bedrijf, in elk geval voor al datgene, dat wij mensen elkaar aan goeds in deze wereld zouden kunnen en mogen toewensen.

Het nieuwe jaar begint voor ons, in dit burgemeesterloze tijdperk, dus zonder uitvoerige nieuwjaarsrede, doch de statistische gegevens over het afgelopen jaar zijn op uw plaatsen neergelegd in het vertrouwen, dat u deze straks mee naar huis zult nemen en, wanneer u daartoe de tijd en gelegenheid heeft, daar kennis van zult nemen. Ik hoop, dat we het volgend jaar de nieuwjaarsrede van onze nieuwe burgemeester zullen mogen beluisteren. Laten wij gezamenlijk ook de 's-Hertogenbossche samenleving een gezegend jaar toewensen. Er zijn, zoals wij allen weten nog heel wat problemen, die ons al enkele jaren bezig houden, en laten we hopen dat vele van deze vurige en wezenlijk niet overdreven wensen, nog in de loop van dit jaar inderdaad gerealiseerd mogen worden. En mogen we tegelijkertijd ons vertrouwen uitspreken, dat we, evenals in vroegere jaren in prettige samenwerking, hier op dezelfde wijze de belangen van de gemeente in het komend jaar behartigen. Ik hoop, dat wij onder leiding van de nieuwe burgemeester, die aanstaande zaterdag als zodanig zal worden geïnstalleerd, en onder Gods zegen, van 1961 een vruchtbaar jaar mogen maken.

STATISTISCH OVERZICHT OVER 1960.

Bevolking.

Op 31 december 1960 telde 's-Hertogenbosch 72.584 inwoners, hetgeen een bevolkingsvermeerdering over het afgelopen jaar betekent van 1.298. Ten opzichte van 1959 daalde het geboortecijfer met 146 (het kwam op 1582), terwijl het sterftecijfer 473 bedroeg tegenover 455 in 1959. De vestiging overtreed het vertrek met 189 personen.

Er werden in 1960 582 huwelijken gesloten, hetgeen er 15 minder zijn dan in 1959. Het aantal echtscheidingen bedroeg in het afgelopen jaar 27 tegen 25 in 1959.

Huisvesting.

Op 1 januari waren in behandeling 4378 aanvragen voor woonruimte tegenover 4759 op 1 januari 1960.

Deze aanvragen geven verdeeld over de verschillende urgentieclassen vergeleken met 1 januari 1958, 1959 en 1960 het volgende beeld.

urg.	Aantal				
	ingeschr. woningz.		ingeschreven uitgereikte verg.		ingeschr. woningz.
	1958	1959	1960		1961
I	832	731	630	364	493
II	618	497	472	240	421
IIIa	378	373	359		364
IIIb—c	918	940	1035	584	777
III d					19
	2746	2541	2496	1188	2020
IV stad	939	1021	1200	1163	1298
IV van buiten de stad	449	419	577		572
V	451	492	486	72	434
	<u>1839</u>	<u>1932</u>	<u>2263</u>	<u>1235</u>	<u>2304</u>
Totaal	<u>4585</u>	<u>4473</u>	<u>4759</u>	<u>2423</u>	<u>4378</u>

Uit bovenstaande cijfers blijkt:

- 1e. Het totaal aantal ingeschrevenen is belangrijk verminderd. Deze vermindering heeft plaats gevonden in het aantal woningnoodgevallen (uitsluitend I, II en III per 1 januari 1960 in totaal 2496 tegenover op 1 januari 1961 in totaal 2020).
- 2e. Van de 472 ingeschrevenen in urgentie II per 1 januari 1960 zijn er 240 geholpen, dus ongeveer de helft. Het aantal is echter slechts verminderd met 50 ingeschrevenen. Deze geringe daling is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat vele woningzoekenden uit urgenties IIIb en IIIc werden geplaatst in urgentie II, zulks overeenkomstig de gewijzigde richtlijnen met betrekking tot jonge gezinnen met 2 of meer kinderen.
- 3e. Deze overheveling van urgentie IIIb en c naar urgentie II verklaart mede de daling van het aantal ingeschrevenen in urgentie III. Per 1 januari 1960 in totaal 1394, per 1 januari 1961 in totaal 1141.
- 4e. Van de 1200 ingeschrevenen in urgentie IV per 1 januari 1960 zijn er \pm 1000 geholpen, zulks om opschuivingen mogelijk te maken ten behoeve van urgenties I, II en III. Het aantal in urgentie IV geeft echter toch nog een stijging aan uit welk cijfer nog duidelijker dan het vorig jaar de wens blijkt om naar een betere woning of wijk te verhuizen.

Woningbouw.

In het afgelopen jaar kwam het record-aantal van 864 woningen voor bewoning gereed tegenover 587 in 1959. Er werden 12 noodwoningen en 53 krot- en andere woningen gesloopt.

Van de 864 gereed gekomen woningen werden er gebouwd: door de gemeente 344, door woningbouwverenigingen 255 en door particulieren 265. Van deze 864 vielen er 244 onder premiebouw, 599 onder woningwetbouw en 21 in de vrije sector.

In aanbouw waren op 1 januari 241 woningen, w.o. 32 woningwetwoningen.

Sanering.

In het jaar 1960 werden 135 woningen ontruimd, waarvan een groot gedeelte in het saneringsplan Tolbrugkwartier.

Gesloopt werden 53 panden, terwijl 39 woningen aan hun bestemming als woning werden onttrokken.

Het opstellen van een ontruimings- en sloopplan heeft ten volle aan de verwachtingen beantwoord.

De voortgaande sanering van de oude binnenstad heeft de bijzondere aandacht van het stadsbestuur.

Wat betreft de onmaatschappelijkheidsbestrijding verscheen een rapport over de schoolkinderen uit probleemgezinnen.

In totaal werden 1075 maatschappelijke rapporteringen voor diverse instanties uitgebracht.

Uitbreidingsplannen.

Het plan in hoofdzaken van de gebieden, die bij grenswijziging aan onze gemeente zijn toegevoegd, heeft ter visie gelegen. Omtrent de daartegen ingebrachte bezwaren zullen binnenkort voorstellen aan de raad worden gedaan.

Voor een gedeelte van het gebied tussen de Zuid-Willemsvaart, de Bossche Pad en de rivier de Aa is een plan in onderdelen in bewerking. Ook de detaillering van het plan in hoofdzaken West II is in bewerking.

Met de bouw van een complex van 152 woningen is onlangs in de Aawijk-noord een aanvang gemaakt. Deze wijk is hierdoor, voor wat betreft de woningbouw, grotendeels gerealiseerd.

Ook de uitbreiding Orthen-noord vordert goed. Indien de grotendeels reeds in 1959 aangevraagde rijkspremies worden toegekend, zal het gedeelte ten zuiden van de hoogspanningslijn spoedig geheel gebouwd zijn. Voor de bebouwing van het villaparkje ten noorden van de hoogspanningslijn vonden reeds grondverkoop plaats en bestaat overigens zeer grote belangstelling.

Ruilverkavelingen.

De ruilverkaveling Heusden—Vlijmen is reeds met haar werkzaamheden aangevangen. Voor onze gemeente betrof dit de verbetering van de Deutersestraat.

Voor de Dommelverbreding worden in het kader van de ruilverkaveling Bossche Broek voorbereidende maatregelen genomen.

Openbare Werken.

In 1960 werden voltooid de volgende gemeentelijke openbare werken:

In het centrum de bouw van de Traversetunnel; het vernieuwen van de verharding c.a. van de Koningsweg, het Emmaplein, de Jan Schöfflerlaan en de Tramkade; de aanleg van een parkeergelegenheid in de Prins Bernhardstraat; de aanleg van bestratingen in de Nieuwe Tolbrugstraat nabij het Politiebureau en de Oude Hulst; en de aanleg van een speelplaats in de Abeelenstraat.

In Noord de aanleg van bestratingen rond de in Orthen-noord 1ste fase gereedgekomen woningen.

In Oost de aanleg van riolering en wegverharding c.a. van een gedeelte van de Johan van de Veldestraat (verbindingsweg Hinthamerpark—Aawijk-noord), alsmede de aanleg van bestratingen rond de in Aawijk-noord en -zuid gereedgekomen woningen (o.a. continubouw IV).

In Zuid de aanleg van riolering en bestrating in de Zuiderpassage en de aanleg van riolering en wegverhardingen in de Wagnerlaan en Cesar Francklaan.

In uitvoering waren in 1960:

In Noord de aanleg van riolering en wegen in Orthen-noord, 2de fase.

In Oost de bestrating rond woningen van woningbouwvereniging „Patrimonium”.

In West de ophogingswerken in het uitbreidingsplan West II, 1ste urgentie; de aanleg van riolering en wegen ten behoeve van continubouw V in Deuteren, alsmede de aanleg van een persleiding in en de vernieuwing van de verharding van een gedeelte van de Engelseweg.

Voorts waren in 1960 een groot aantal openbare werken in voorbereiding, waarvan naast de vele bestratingen, herstratingen en aanleg van riolering o.a. mogen worden genoemd: het bouwrijpmaken van de ontworpen woonwijk „Deuteren” en de

industriewijk in het uitbreidingsplan West II, 1ste urgentie, de bouw van een brug over de Aa ter verbinding van Aawijk-noord met Aawijk-zuid, de aanleg van het Tolbrugplein, de verdere ontsluiting van het industriegebied in het Ertveld, de omlegging van een gedeelte van de Dieze, en de bouw van een hoofdrioolgemaal aan de Engelseweg.

Uitbreiding der industriële nijverheid en handel en bouw van overheidsgebouwen en andere gebouwen.

In 1960 kwamen verder o.a. gereed: de uitbreidingen van de N.V. Nederlandse Schoenen Unie Bloch en Stibbe, de N.V. Nederlandsche Bandenindustrie „Michelin”, de N.V. Nederlandsche Wapen en Munitiefabriek „De Kruithoorn”, de Zuid Nederlandse Drukkerij N.V. Voorts werd in het afgelopen jaar voltooid de bouw van het nieuwe politiebureau, de Zuiderpassage, het bankgebouw van Van Mierlo en Zn. N.V., de nieuwe garage van de firma J. v. d. Udenhout, de garage van de Zuid-Ooster Autobusdiensten alsmede de bouw van een werkplaats voor Politie Technische Dienst aan de Van Veldekecade.

Aan het eind van het jaar waren nog vele nieuwe bouwwerken of uitbreidingen in uitvoering o.a. ten behoeve van de N.V. Dr. Lamers en Dr. Indemans, de Remington Rand N.V., de Heineken's Bierbrouwerij N.V., de Bossche Industriegebouwen Mij. B.I.M., de N.V. Nederlandsche Bandenindustrie „Michelin”, de N.V. Mapro, Grasso's Koninklijke Machine Fabrieken, de N.V. Mol Pauwels en de firma Lentjes en Drossaerts.

Tenslotte werden in het afgelopen jaar voltooid of begonnen de nieuwbouw van een aantal kleinere bedrijven, terwijl zeer veel zakenpanden en winkels in de binnenstad hetzij volledig, hetzij gedeeltelijke vernieuwingen ondergingen.

Slachthuis en Veemarktbedrijf.

De gang van zaken over 1960 in het *slachthuis* stemt tot tevredenheid. Het aantal geslachte dieren bedroeg in totaal 15.927 stuks tegen 15382 stuks in 1959. De verdeling van de slachtingen naar de verschillende diersoorten, vergeleken met 1959, was als volgt:

	1960	1959	+ of —
Paarden en veulens	396	342	+ 54
Runderen	6061	5604	+ 457
Gras-, vette- en nucht. kalveren	305	790	— 485
Schape, lammeren en geiten	325	498	— 173
Varkens	8840	8148	+ 692
	<u>15927</u>	<u>15382</u>	<u>+ 545</u>

De aanvoer op de *veemarkt* bereikte in 1960 een nieuw jaarrecord, n.l. van 386.807 stuks, d.w.z. een gemiddelde weekaanvoer van 7.439 stuks. De toename t.o.v. 1959 bedroeg 27.501 stuks, d.i. 7,65%.

Naast het jaarrecord werden in de navolgende afdelingen records bereikt:

1. runderen en graskalveren tesamen, n.l. 143.279 stuks (1959: 139.299);
2. vette kalveren, toename t.o.v. 1959 bijna 36%;
3. slachtvarkens, toename t.o.v. 1959 ruim 41%;
4. biggen (1959: 100.727 stuks).

Een overzicht van de aanvoeren der belangrijkste vee-markten in 1960 geeft het volgende beeld:

		in %
1. 's-Hertogenbosch	386.807	26,4
2. Zwolle	313.069	21,4
3. Rotterdam	289.518	19,8
4. Utrecht	244.380	16,7
5. Leeuwarden	229.140	15,7
	<u>1.462.914</u>	<u>100</u>

Licht- en Waterbedrijf.

Het elektriciteitsverbruik steeg in 1960 met ca 6.800.000 kWh tot 65.700.000 kWh, hetgeen een vermeerdering van ca 12% ten opzichte van 1959 betekent.

Er werden 9 nieuwe hoogspanningsstations opgericht en

op het 10 kV-net aangesloten; plaatselijk vond elektrificatie onder 3 kV plaats (Pettelaarse Schans). Voorts werden 4 provisorische hoogspanningsstations opgericht en werden 5 hoogspanningsruimten gemoderniseerd (aangepast aan een hoger kortsluitvermogen). Van de 13 nieuwe en provisorische stations waren er 9 stuks ten dienste van grootverbruikers.

Ten behoeve van de netten voor hoogspannings- en laagspanningsdistributie en openbare verlichting werd resp. 11,2 km, 13,0 km en 23,0 km kabel gelegd; ten behoeve van het signaal- en telefoonnet en van het aardleidingnet resp. 4,1 km en 6,8 km. Er werden 863 aansluitingen op het laagspanningsdistributienet gemaakt.

Het gasverbruik vermeerderde met 1.360.000 m³ tot ca 16.750.000 m³, een toeneming van $\pm 9\%$.

Ten behoeve van de verzorgingsgebieden 's-Hertogenbosch en Rosmalen werd 6,9 km hoofdleiding in de grond gebracht. In de gemeente 's-Hertogenbosch werden 872 aansluitingen en in de gemeente Rosmalen 181 aansluitingen op het distributienet tot stand gebracht.

De uitbreidingen der netten in de gemeenten St. Michielsgestel, Vlijmen en Drunen bedroegen in totaal 3,0 km.

Medio 1960 werd het technisch beheer van het Gas- en Waterbedrijf der gemeente Boxtel ter hand genomen.

De door het Pompstation in Nuland afgeleverde hoeveelheid water was 4.831.240 m³, dit is 180.000 m³ of ca 4% meer dan in het voorafgaande jaar. Er werd een aanvang gemaakt met de oprichting van een tweede filtergebouw dat, naar wordt verwacht, spoedig in gebruik genomen zal kunnen worden.

De uitbreiding van het hoofdleidingnet te 's-Hertogenbosch bedroeg 8,8 km, die te Rosmalen en Nuland 2,6 km. Er werden in 's-Hertogenbosch 852 aansluitingen en in Rosmalen en Nuland 302 aansluitingen op het waterleidingnet gemaakt.

Gemeentelijke Dienst Sociale Zaken.

De daling der werkloosheid in deze gemeente zette zich in 1960 verder voort.

Het aantal werklozen bedroeg:

	1959	1960
januari	1018	694
april	656	386
juli	626	249
oktober	433	254

Bij de objecten van de dienst Aanvullende Werken waren werkzaam:

	1959	1960
januari	82	37
april	92	7
juli	42	—
oktober	44	—

Het aantal personen dat in 1960 een uitkering ontving in-gevolge de Sociale Voorzieningsregeling bedroeg op 1 januari 78 en 31 december 77; het jaargemiddelde bedroeg 62, tegen 127 in 1959.

Krachtens de Sociale Werkvoorzieningsregeling voor Handarbeiders waren op 31 december 1960 werkzaam 321 personen tegen 296 op 31 december 1959.

Met ingang van 1-1-61 werd de Waalwijkse dépendance der Centrale Werkplaats 's-Hertogenbosch overgenomen door de gemeente Waalwijk. De aldaar werkzame Bosschenaren werden overgeplaatst naar de Centrale Werkplaats 's-Hertogenbosch.

Op 31 december 1960 waren 36 hoofdarbeiders werkzaam krachtens de Sociale Werkvoorzieningsregeling voor Hoofdarbeiders, tegen 38 op 31 december 1959.

In 141 gevallen werd in het afgelopen jaar hulp verleend krachtens de Regeling Sociaal-Economische Hulpverlening aan Zelfstandigen. Daarnaast werd aan 43 bewoners van het woonwagenkamp en aan 30 plaatselijke kleine zelfstandigen gedurende korte tijd uitkering verstrekt i.v.m. derving van inkomsten ten gevolge van de weersomstandigheden.

Aan gemiddeld 547 personen werd in 1960 een uitkering verleend krachtens de Armenwet; dit aantal bedroeg in 1959

629. In deze aantallen zijn begrepen een aantal van gemiddeld 240 in 1960 en van gemiddeld 236 personen in 1959, dat naast uitkering ingevolge de A.O.W. een aanvullende uitkering krachtens de Armenwet ontving. Van invloed was het op 1 oktober 1959 inwerking treden van de Algemene Weduwen- en Wezenwet. Hierdoor verkregen een groot aantal weduwen „recht" op periodieke uitkeringen en velen hiervan behoefden verder geen beroep te doen op de Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijke Zorg.

Gemeentelijke Geneeskundige Dienst en Gezondheidsorganisatie.

Door de afdeling ziekenvervoer en ongevallendienst van de G.G.D. werd in totaal 4666 maal uitgereden. Hiervan werd 1571 maal lokaal en 1869 maal interlokaal uitgereden voor ziekenvervoer, 758 maal lokaal en 347 maal interlokaal voor ongevallenvervoer en 115 maal lokaal en 6 maal interlokaal voor lijkenvervoer.

In het dienstgebouw en op de meldingspost van de ambulance-dienst werd bovendien 518 maal eerste hulp verleend.

Het aantal leerlingen, dat in het afgelopen jaar onder toezicht stond van de schoolartsdienst bedroeg 20.054.

In 's-Hertogenbosch deden zich 172 gevallen voor van besmettelijke ziekten, waarvan o.a. 65 gevallen van geelzucht, 33 van paratyfus, 24 van rode hond, 20 van dysenterie en 20 van roodvonk.

Op 2 mei 1960 werd het pand Havensingel 9 officieel voor de afdeling zieken- en gewondenvervoer ingebruik genomen.

Gemeentelijke Kredietbank.

In het afgelopen jaar werden door de kredietbank 1.968 geldleningen verstrekt tot een totaal bedrag van f 810.660,— tegen 2.159 geldleningen met een totaal bedrag van f 790.595,— in 1959.

De terugbetaling verliep in het algemeen gunstig. In totaal werd in het afgelopen jaar f 768.842,09 terugbetaald (27.318 terugbetalingen).

Gemeentepolitie.

Het aantal verkeersongevallen bedroeg in 1960: 1647 tegen

1410 in 1959, waarvan: met dodelijke afloop 11 tegen 4 in 1959, met zwaar lichamelijk letsel 118 tegen 102 in 1959, met licht lichamelijk letsel 263 tegen 197 in 1959, met uitsluitend materiële schade 1255 tegen 1107 in 1959.

Het aantal ter kennis van de politie gekomen gevallen van misdrijf bedroeg over 1960: 1305 tegen 1122 in 1959, waarvan o.m. terzake van: eenvoudige diefstal 687 tegen 615 in 1959, diefstal onder verzwarende omstandigheden 149 tegen 105 in 1959, verduistering 19 tegen 25 in 1959, oplichting 19 tegen 19 in 1959, mishandeling 53 tegen 41 in 1959, belediging 7 tegen 4 in 1959, zedendelicten 78 tegen 64 in 1959, valsheid in geschrifte 12 tegen 5 in 1959, onder invloed van alcoholhoudende drank een motorrijtuig of rijwiel besturen 60 tegen 30 in 1959, doorrijden na een aanrijding 60 tegen 37 in 1959.

Opgemaakt werden terzake van overtredingen 8506 processen-verbaal tegen 6173 in 1959, waarvan o.m. terzake van: overtredingen van het Wetboek van Strafrecht 186 tegen 157 in 1959, (waarvan terzake openbare dronkenschap 132 tegen 123 in 1959), wegenverkeerswet en -reglement 7923 tegen 6569 in 1959, jacht-, visserij- en vogelwet 4 tegen 1 in 1959, wapen- en vuurwapenwet 6 tegen 7 in 1959, arbeids- en veiligheidswet 6 tegen 10 in 1959, economische overtredingen 31 tegen 55 in 1959, rijtijdenwet en -besluit 7 tegen 12 in 1959, overige bijzondere wetten 121 tegen 102 in 1959, gemeentelijke verordeningen 222 tegen 161 in 1959.

Het nieuwe politiebureau werd in het afgelopen jaar ingebruik genomen.

Gemeentelijke Brandweer.

In 1960 werd de brandweer 281 maal gealarmeerd te weten: voor brand in 's-Hertogenbosch 149 maal, voor brand in regionaal gebied, waarvan 's-Hertogenbosch kerngemeente is 9 maal, voor waterongevallen 6 maal, voor bijzondere werkzaamheden 117 maal.

Het uitrukken voor brand betrof 1 grote brand, 80 kleine branden, 20 schoorsteenbranden, 1 scheepsbrand, 5 auto- of motorbranden, 37 loos alarm of gerucht van brand, 5 hooi- of strobranden, 9 hulpverleningen aan buitengemeenten.

De bijzondere werkzaamheden waarvoor werd uitgerukt be-

troffen: 19 maal voor het openen van deuren, 28 maal voor het redden van dieren, 29 maal voor stormschade (televisiemasten, losgewaaide dakpannen etc.), 5 maal voor verkeersongevallen, 6 maal voor waterongevallen, 36 maal voor diverse werkzaamheden zoals o.a. het verwijderen van wespennesten, onderzoek rookklachten.

De brandschade bedroeg, althans voorzover bekend, en alleen van die branden waarvoor binnen de gemeente 's-Hertogenbosch werd uitgerukt f 764.820,—.

Bescherming Bevolking.

Door de inmiddels plaats gehad hebbende reorganisatie werd de organieke sterkte voor wijk- en blokploegen in 's-Hertogenbosch teruggebracht van 1324 op 559 personen. Van de wijkploegen, bestemd voor daadwerkelijk optreden tegen de gevolgen van een ramp is ruim 65% van de leden aanwezig. Met de blokwachters, aan wie een meer voorlichtende taak is toebedeeld, ligt het helaas veel moeilijker. Hiervan is momenteel 25% aanwezig. Alles wordt in het werk gesteld om dit percentage aanzienlijk te verhogen.

Wat de overheidsdiensten betreft hier zijn ruim 500 noodwachtplichtigen bij de verschillende diensten ingedeeld. Een 20-tal van hen zijn ingelijfd als A.C.-verkenner en hun opleiding is bijna voltooid. Zodra het opleidingscentrum op de veemarkt gereed is, kan met de inlijving en opleiding der overige noodwachtplichtigen worden aangevangen.

Onderwijs.

Alhoewel voor twee kleuterscholen de bouwplannen reeds waren goedgekeurd is wegens het ontbreken van rijksgoedkeuringen met de bouw van geen enkele school kunnen worden begonnen.

De voorbereidingen voor de bouw van een 2-klassige kleuterschool in het Hinthamerpark hebben een zodanig vlot verloop gehad, dat enige tijd geleden de gunning van het bouwwerk kon worden goedgekeurd.

Hoewel de vooruitzichten niet bijzonder gunstig zijn wordt alles in het werk gesteld om te bereiken, dat met de bouw van de kleuterscholen aan de Potgieterhof en aan het Schaarhuispad op korte termijn een aanvang kan worden gemaakt.

In het afgelopen jaar kwamen gereed de r.k. g.l.o.-jongensschool aan de Adriaen Willaertstraat, de r.k. u.l.o.-jongensschool aan de Edisonstraat, vier lokalen bij de r.k. jongens- en meisjesscholen voor g.l.o. aan de Edisonstraat en een gymnastieklokaal nabij de r.k. g.l.o.-scholen aan de Jacob van Maerlantstraat. Daarenboven zijn onlangs de r.k. v.g.l.o.-school voor meisjes aan de Orthense Hoven alsmede de twee nieuwe lokalen bij de r.k. g.l.o.-jongensschool aan de Kogelbloemstraat in gebruik kunnen worden genomen.

In het Hinthamerpark zijn enige noodlokalen geplaatst ten behoeve van het gewoon lager onderwijs in deze nieuwe wijk.

Ernstig wordt ernaar gestreefd om met de bouw van enige g.l.o.-scholen, van de u.l.o.-jongensschool met gymnastieklokaal aan de Pelssingel, van het gymnastieklokaal aan de Dageraadsweg en van enige lokaliteiten bij de school voor woonwagenkampkinderen in de loop van dit jaar een aanvang te doen maken.

De cursus elektronica aan de uitgebreid technische school werd met ingang van 1 januari 1960 door het rijk in subsidieverband opgenomen. Vermeldenswaard is wel de grote groei van deze school. Gestart per 1 augustus 1955 met 98 leerlingen, telt de school thans 602 leerlingen.

De uitbreiding van de hogere technische school is zover gevorderd, dat in mei van dit jaar de officiële ingebruikneming zal plaatsvinden.

De in het begin van 1960 gereed gekomen uitbreiding van de koninklijke academie voor kunst en vormgeving blijkt in een grote behoefte te voorzien en komt het onderwijs zeer ten goede.

Culturele uitingen.

De grote culturele activiteit die in 1960 werd ontplooid, en die voor een goed deel steunde op de zelfwerkzaamheid van de culturele verenigingen en op het werk van de instellingen welke het stedelijk kunstleven bevorderen, ontving ook dit jaar van de gemeentelijke overheid een grote stimulans en steun.

Naast de traditionele jaarlijkse evenementen op het terrein van het toneel, de zang en concerten, verdienen onder meer vermelding het Benelux Filmfestival, de deelname aan de folk-

lorische kattenfeesten te Ieper en het unieke Muzisch spel „Bosschage”, waarvan de teksten in een fraaie dichtbundel voortbestaan.

Voorts werd t.b.v. een studie-reis subsidie verleend aan een Bossche componist. De stichting jeugdcarnaval ontving steun voor haar culturele werkzaamheden.

Op het terrein van de stedelijke voorlichting verdienen o.a. het modern uitgevoerde artistieke fotoboek van de stad en het speciale 's-Hertogenbosch-nummer van het tijdschrift Noord-Brabant te worden gereleveerd.

Vermakelijkheden.

De opbrengst van de belasting op vermakelijkheden over 1960 was f 248.642,31 tegen f 242.913,16 in 1959.

Het totaal aantal bezoekers aan de bioscopen bedroeg 496.604 tegen 397.877 in 1959. De concerten boekten 15.622 betalende bezoekers tegenover 16.547 in 1959.

De heer Van den Heuvel spreekt hierna als volgt: „Mijnheer de voorzitter, dames en heren collegae. Waar velen van ons u met nieuwjaar reeds gelukwensen hebben aangeboden meen ik er toch goed aan te doen dit publico foro nog eens te herhalen. Wij, leden van de raad, zijn uitermate erkentelijk voor het vele werk, dat de leden van het college van burgemeester en wethouders in het afgelopen jaar voor de gemeente 's-Hertogenbosch wederom hebben verricht. Het jaar 1960 is een gemarkeerd jaar geweest door het vertrek van een groot magistraat. Ik hoop dat het jaar 1961 gemarkeerd moge zijn door de komst van een eveneens groot magistraat. In de burgemeesterloze periode, waarover u, mijnheer de voorzitter sprak, heeft u veel werk moeten verrichten als voorzitter van het huidige college van burgemeester en wethouders; zeer verantwoordelijke arbeid. Wij, die maar buitenstaanders zijn en niet dagelijks met u verkeren, wij weten toch wel voldoende van de dagelijkse politieke arbeid af, dat wij veel bewondering, waardering en respect vermogen op te brengen voor wat door u primair maar ook door de overige wethouders en de gemeente-secretaris in dit burgemeesterloze tijdperk is verricht. Ik sluit mij graag aan bij de woorden, die u met betrekking tot de toekomst hebt gesproken: er zijn inder-

daad nog problemen en belangrijke objecten, die van uiterst groot belang zijn voor de toekomst van 's-Hertogenbosch. Wanneer de nieuwe burgemeester eenmaal met zijn arbeid zal zijn begonnen, hoop ik, dat met dezelfde energie en in dezelfde samenwerking ook de problematiek van de toekomst evenals vroeger zal worden aangepakt. Mijnheer de voorzitter en andere leden van het college van burgemeester en wethouders, ik wens u zowel voor u zelf als voor uw vrouw en kinderen een gezegend en voorspoedig 1961."

De voorzitter dankt de heer Van den Heuvel voor diens woorden. Vervolgens deelt hij mede dat wethouder Suikerbuijk wegens ziekte afwezig is. De heren De Gier en Van Halteren zonden bericht van verhindering. De heer Gielisse zond wegens ziekte eveneens bericht van verhindering evenals de heer Tomas, die wegens ziekte van ernstige aard reeds enige weken in het ziekenhuis is opgenomen. Spreker zegt te menen in de geest van de gemeenteraad gehandeld te hebben door deze middag namens de gemeenteraad bij de heer Tomas bloemen te laten brengen met de wens namens alle gemeenteraadsleden dat zijn herstel spoedig en voorspoedig zal mogen zijn.

Hierna spreekt de voorzitter als volgt:

„Alvorens tot afdoening van de agenda over te gaan mag ik uw aandacht misschien even vragen voor een ander feit, dat zich dezer dagen afspeelt en u hebt het misschien reeds ontdekt: het gebeurt wel eens meer, dat er ergens een bloemeke op tafel staat maar het gebeurt niet veel dat er bloemekes staan op de perstafel: dat zijn zo van die dingen, die tot de vrij grote zeldzaamheden behoren.

Het gebeurt ook niet iedere dag, dat een van de journalisten reeds gedurende vijf en twintig jaar de raadsvergaderingen van de gemeente 's-Hertogenbosch verslaat. Die eer zo'n journalist in ons midden te hebben, hebben wij vanavond en wel in de persoon van de heer Nico de Rooy.

Bij een dergelijke gelegenheid zou men toch graag een woord zeggen, doch het is heel erg moeilijk een woord tot de heer De Rooy te zeggen. Wij allen kennen de heer De Rooy zo goed, dat het voor mij een bijna onbegonnen zaak is om

van deze, ons zo bekende figuur, nog dingen te zeggen, die nieuw in de oren klinken behalve dan, dat ene, dat ik reeds gezegd heb, namelijk, dat de heer De Rooy reeds vijftientig jaar de vergaderingen van de 's-Hertogenbossche gemeenteraad in de 's-Hertogenbossche dagbladen verslaat.

Toch gaan we maar een paar dingen zeggen. We zeggen wel eens ooit tot elkaar: „Laten we ons dan over de hoofden van de raad heen tot de Bossche gemeenschap wenden in de hoop, dat de pers dit morgen verder zal dragen.” U voelt wel aan, dames en heren raadsleden, in welke moeilijke situatie de heer De Rooy zich bevindt. Ik kan me zo voorstellen, dat je in die vijftientig jaar nog zeldzaam zo'n moeilijke opdracht gekregen hebt, als op verzoek van ons morgen over jezelf in de krant te schrijven. Die eer komt gewoonlijk aan niet veel journalisten toe en toch vijftientig jaar vakmanschap, die vijftientig jaar ervaring, die geven ons zo de hoop en het vertrouwen, dat de heer De Rooy ook hier met name wel een oplossing voor zal weten te vinden hoe dat dan moet want ik zou willen zeggen, dat hij met alles wat in de journalistieke wereld thuis hoort wel raad zal weten en wel zo, dat straks en later niemand zal ontdekken, hoe of men dat wel voor elkaar gekregen heeft.

Laat ik in 't kort zeggen, dat, naar onze mening en ook naar de overtuiging van u, dames en heren, wij in de heer De Rooy een journalist van grote gestalte hebben, doch, wat ik nog belangrijker vind om te zeggen, ook een journalist van een zeer solide gehalte. Wij weten, zonder ook daarbij andere journalisten of andere dagbladmensen tekort te doen, dat wij in de heer De Rooy altijd een man in ons midden hebben gehad, die betrouwbaar was en, wat ik toch echt zou willen benadrukken: een man, die zich, zeker voorzover onze ervaring reikt en ook volgens hetgeen wij uit andere monden mochten beluisteren, een journalist is, die zich aan afspraken weet te houden. Zonder dat de heer De Rooy schade aan zijn journalistieke vrijheid moest toebrengen, wist hij toch met ons, mensen uit het politieke leven van deze stad, maar, zoals wij allen weten, ook met mensen uit het sociale, maatschappelijke en culturele leven uit onze stad, op een prettige wijze samen te werken. Het

waren niet alleen de journalist en de politicus die elkaar ontmoetten maar het waren ook de mensen, die elkaar ontmoetten. Wij moeten zeggen, dat de heer Nico de Rooy altijd voor de belangen van de gemeente 's-Hertogenbosch heeft open gestaan en dat hij een voorbeeld is van voorlichting over het terrein van de overheid, om wie waarschijnlijk veel gemeenten ons zullen benijden.

Dan is er nog iets, maar ook dit is iets, waar men van zegt, dat men het wel wist zonder dat het speciaal gezegd wordt en dat is, dat de grote vakmanschap, de grote bekwaamheid van de heer De Rooy mede gedemonstreerd is, niet alleen door verslagen in de 's-Hertogenbossche kranten van onze raadsvergaderingen maar misschien meer spectaculair nog doordat hij vijftienvintig jaar lang de schrijver en regisseur is geweest van de ons allemaal zo bekende Bossche Revues. Het is u bekend, dames en heren, dat mede door uw raadsbesluit in 1959 hem de zilveren Jheroen Bosch-penning voor al deze arbeid, ook op cultureel terrein, is toegekend. Ik geloof, dat we Nico de Rooy zouden mogen noemen: een stuk geschiedenis van onze stad, zeker wanneer het gaat over de geschiedenis van onze Bossche raadsvergaderingen en ik ben ervan overtuigd, dat als de heer De Rooy van het begin af, dat hij hier optrad tot vandaag toe zijn ervaringen kon luchten of aan het papier toevertrouwen, dat dit misschien nog een leuk stuk, misschien nog een humoristisch stuk politieke geschiedenis van onze stad zou opleveren. Wij weten, dat wij in de heer De Rooy een mens gevonden hebben met een prettige omgang maar tegelijkertijd een mens, die een grote propagandist voor onze stad is geweest, zowel door zijn journalistieke arbeid als door zijn revues en dat hij dit propaganda-werk als ik dit zo mag noemen, en ik geloof niet, dat ik daar iets minderwaardigs mee zeg, dat hij dit propaganda-werk voor onze stad liet voortkomen uit een grote liefde voor zijn stad 's-Hertogenbosch en tegelijkertijd uit een grote liefde voor zijn vak, waartoe de journalistiek hem de gelegenheid bood.

Dit alles, dames en heren, verplicht onze 's-Hertogenbossche gemeenschap en tegelijkertijd ook onze gemeenteraad tot heel veel dank aan de heer De Rooy. Een dank, die wij

hem vandaag, nu hij vijftewintig jaar in onze raadzaal de concept-verslagen voor de krant zit op te schrijven, graag, heel graag brengen.

Mijnheer De Rooy, mogen wij u, zeker namens het college van burgemeester en wethouders, maar ik ben ervan overtuigd te spreken namens alle fracties van de gemeenteraad, mogen wij u vandaag voor dat alles onze hartelijke dank betuigen en daarbij voegen onze hartelijke gelukwensen, want u is teveel geloof ik een christenmens om dit verkeerd te verstaan, gelukwensen dus met het feit dat Onze Lieve Heer u de tijd gaf en gunde om al dit mooie werk in het belang en in dienst van onze gemeenschap te doen. Mogen wij u tegelijkertijd daarbij zeggen, mijnheer De Rooy, dat wij u van ganser harte toewensen Gods beste zegen opdat gij ook in de komende jaren de tijd, de gelegenheid en gezondheid moogt vinden om dit mooie werk te doen, maar tegelijkertijd ook de gelegenheid moogt vinden om in het gezin gelukkig te zijn.

In deze geest hebben wij dus, voor deze raadsvergadering begon, een klein bloemetje op uw tafel laten plaatsen in de hoop, dat deze kleine bloemenhulde u moge zeggen, wat wij, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad kortom: het gemeentebestuur van 's-Hertogenbosch, u vandaag feitelijk wilden zeggen.

Aangezien wij weten en u het ook weet, dat bloemen zeer snel verwelken en gauw vergaan, hoe goed ze ook bedoeld zijn en met welke dankbaarheid zij ook geplaatst zijn, wilden wij daar nog een kleinigheidje aan toevoegen. Nu is het altijd moeilijk om voor een groot mens een kleinigheid te gaan zoeken.

Mijnheer De Rooy, wij hebben, deze middag met ons college confererende, gemeend dit voor u uit te mogen zoeken in de hoop, dat het u welkom moge zijn."

De voorzitter overhandigt bij deze woorden aan de heer De Rooy een zilveren sigarettendoos en vervolgt dan:

„Mijnheer De Rooy, mogen wij u dit kleine geschenk dan aanbieden, u daarbij de overtuiging gevende, dat achter dit kleine geschenk grote dankbaarheid en waardering voor uw persoon en uw werk schuil gaan.

Als de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch ermee akkoord gaat zal in de zilveren doos de volgende inscriptie worden aangebracht:

„Het gemeentebestuur van 's-Hertogenbosch aan Nico de Rooy, 30 januari 1961”.

Moge u nog heel vele jaren plezier hebben van dit kleine geschenk op uw schrijftafel en zo de dankbaarheid van het Bossche gemeentebestuur herdenken”.

De raad betuigt zijn instemming met applaus.

De heer De Rooy wil op het in de gemeentewet bepaalde ten aanzien van het spreken in de raad door niet-raadsleden geen uitzondering maken en vraagt daarom of hij na afloop van de vergadering een enkel woord mag zeggen.

De voorzitter zegt daartoe gaarne toestemming te verlenen.

De heer Willemsen spreekt namens de fractie van de Partij van de Arbeid alsnog zijn oprechte dank uit voor de vriendelijke geste tegenover de heer B. Tomas. Deze geste is weer eens een bewijs temeer van de goede onderlinge verstandhouding in de gemeenteraad.

De voorzitter stelt vervolgens aan de orde:

1. Goedkeuring van de notulen van de plechtige openbare vergadering van de gemeenteraad van 1 oktober 1960 (no. 10), alsmede die van de openbare raadsvergaderingen van 20 oktober 1960 (no. 11), 25 november 1960 (no. 12) en 14 december 1960 (no. 13).

De notulen van de plechtige openbare vergadering van de gemeenteraad van 1 oktober 1960 (no. 10) worden zonder wijziging en onder dankzegging aan de samenstellers vastgesteld. De notulen van de openbare raadsvergadering van 20 oktober 1960 (no. 11) worden eveneens zonder wijziging vastgesteld.

Voor wat de notulen van de openbare raadsvergadering van 25 november 1960 betreft, wordt opgemerkt door de heer Arts, dat in deze notulen niet het antwoord van wethouder Lennaerts is opgenomen betrekking hebbende op een vraag van spreker of de bijdrage ad f 3000,— van de middenstandsbedrijven aan V.V.V. uitsluitend uit donaties bestaat of dat in dat bedrag de opbrengst van advertenties is begrepen.

De voorzitter stelt voor de notulen met het bedoelde antwoord van wethouder Lennaerts aan te vullen welk antwoord luidde, dat de bijdrage alleen uit donaties bestaat.

De heer Heiligers zegt, dat het woord „reukverspreiding” op bladzijde 463 vervangen moet worden door „roetverspreiding”.

Vervolgens staat er op bladzijde 485 van de notulen dat het college van burgemeester en wethouders een gedocumenteerd adres inzake de krotopruijing zal uitbrengen èn aan de minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid èn aan het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant, zulks in overleg met de commissie voor Openbare Werken en de Adviescommissie Woonruimte.

Naar aanleiding hiervan merkt spreker op, dat het overleg van het college van burgemeester en wethouders voor zover hem bekend noch met de commissie voor Openbare Werken noch met de Adviescommissie Woonruimte heeft plaats gevonden. Daarom vraagt hij zich af of dit adres reeds is uitgegaan. Indien dit het geval is zou het wel prettig geweest zijn, gezien de belangrijkheid van deze aangelegenheid, dat een kopie van dit adres voor de leden van de gemeenteraad ter inzage had gelegen.

De voorzitter zegt, dat dit adres nog niet is uitgegaan, waar er uitdrukkelijk gesproken is over een „gedocumenteerd” adres. Er moeten namelijk nogal wat gegevens verzameld worden wil men beslagen ten ijs komen. De ambtenaren zijn daar druk mee bezig en zodra dat werk gereed is komt het stuk in de genoemde commissie. Spreker heeft er geen enkel bezwaar tegen om dan voor de raadsleden een exemplaar ter visie te leggen.

De heer Heiligers zegt, dat het spreekwoord luidt: „Men moet het ijzer smeden als het heet is.” Nu is er al een periode van twee maanden overheen gegaan en het wil hem voorkomen dat dit adres, al is het dan niet direct na 2 of 3 weken, toch eerder had moeten uitgaan. Spreker begrijpt, dat het enige tijd kost de gegevens te verzamelen, doch nu is hij bang dat het effect enigermate afbreuk is gedaan. Er is nogal wat over deze affaire te doen geweest, de pers heeft er zich

mee bemoeid en er was zelfs een voorstel van de heer Van Vliet om een telegram te verzenden, redenen waarom spreker meende te mogen verwachten, dat het adres eerder verzonden zou worden.

De voorzitter wijst er nogmaals op dat er in verband met het documenteren van dat adres volop gegevens verzameld moeten worden. Zo moeten er ondermeer vergelijkingen met andere gemeenten getrokken worden. In de raadsvergadering van 25 november 1960 noemde wethouder Suijkerbuijk enige cijfers, doch die zijn niet voldoende om een document te construeren waarvan de raad later zegt: „Daar hebben we nu nog eens echt iets aan.” Spreker hoopt, dat de kwaliteit van het adres een compensatie zal zijn voor de tijdsduur die met het samenstellen ervan heengaat. Ook het college van burgemeester en wethouders vindt het jammer dat er in die arbeid zoveel tijd gaat zitten, doch nogmaals, zulks is niet te vermijden.

Hierna worden deze notulen met in achtneming van de door de heren Aarts en Heiligers gewenste aanvullingen vastgesteld.

De heer Op 't Hof merkt ten aanzien van de notulen van de openbare raadsvergadering van 14 december 1960 (no. 13) op, dat op bladzijde 579 staat: „De bouwverenigingen m. esten 25% van haar woningen afstaan.....” enz. Dit moet zijn „De bouwverenigingen moeten 75% van haar woningen afstaan.....” enz.

De heer Stevels zegt, dat aan de zinsnede op blz. 568, welke luidt: „Een gezonde ziel in een gezond lichaam” toegevoegd moet worden: „maar dan ook in een gezonde woning”.

Hierna worden deze notulen eveneens onder dankzegging aan de samenstellers goedgekeurd en vastgesteld met inachtneming van de wijziging daarin door de heer Op 't Hof verlangd en de aanvulling door de heer Stevels daarin aangebracht.

2. Ingekomen stukken.

- A. Berichten van gedeputeerde staten tot goedkeuring van de raadsbesluiten resp. besluiten van burgemeester en wethouders tot:

1. aankoop van het pand Wolvenhoek 6 van de firma A. J. W. Schiefelbusch te Breda (raadsbesluit 25 november);
2. ruil van gronden met mevr. W. O. A. M. de Roy van Zuidewijn-van der Does de Willebois, alhier (raadsbesluit 25 november);
3. aankoop van panden aan de Sint Janssingel en Walpoort van mevr. J. M. van der Plas-Van Lieshout, alhier (raadsbesluit 25 november 1960).
4. aankoop van de dames V. v. d. Ven te Venlo van de panden Zuid-Willemsvaart nos. 99 t/m 113 (raadsbesluit 25 november 1960);
5. aankoop van gronden in het uitbreidingsplan West II van de heer A. J. v. Delft te Elshout (raadsbesluit 25 november 1960);
6. onderhandse verkoop van bouwterrein aan de Van Meerwijkstraat aan de heer C. Meuwese, alhier;
7. onderhandse verkoop van bouwterrein aan de Mozartsingel aan de heer P. Kremers, q.q., alhier;
8. idem in het bungalowpark „West” aan de heer H. H. Viguurs, alhier;
9. idem aan de Haydnstraat aan de heer A. P. van Meersbergen q.q. te Vught;
10. idem aan de Industriestraat aan de n.v. Remington Rand, alhier;
11. idem aan de Ophoviuslaan aan mr A. v. Geelen, alhier;
12. verhoging van de hypothecaire geldlening, verleend aan de heer H. de Wit;
13. het doen van een kapitaalsuitgaaf t.b.v. de aankoop van een boekhoudmachine voor de Gem. Dienst voor Sociale Zaken;
14. idem t.b.v. de verlichting van het sportveld aan de Aartshertogenlaan;
15. idem t.b.v. de bouw van een transformatorstation t.b.v. de N.V. Bossche Industriegebouwen Mij;
16. idem t.b.v. het treffen van voorzieningen aan de geluidsinstallatie van het sportpark „De Vliert”;
17. idem t.b.v. de kosten van stadsontwikkelingsplannen;

18. idem t.b.v. een bijdrage in de stichtingskosten van huize De Bocht te Goirle;
19. idem t.b.v. het verlenen van vergoedingen ex art. 101 der L.O. Wet 1920 en art. 34 van het Besluit buitengewoon lager onderwijs 1949;
20. idem t.b.v. de aanschaffing van materiaal en leermiddelen voor het uitgebreid lager onderwijs;
21. idem t.b.v. de aanschaffing van meubilair voor de r.k. U.L.O.-school Zuid-Willemsvaart 165;
22. idem t.b.v. herstelwerkzaamheden aan 44 woningwoningen van het complex „St. Jacobshof”;
23. idem t.b.v. het verlenen van een voorschot aan de stichting Volkshuisvesting voor verbeteringswerken aan woningen van het complex Oranjewijk;
24. idem t.b.v. kosten van overdracht van grond voor de bouw van de Potterie „Cor Unum”;
25. idem t.b.v. herstel van een loods aan het Houtpad, t.b.v. de stichting R.K. Jeugdbelangen;
26. idem t.b.v. het vaststellen van begrotingswijzigingen;
27. idem t.b.v. een bijdrage aan de V.V.V. voor verbetering van haar kantoor;
28. idem t.b.v. het vaststellen van een begrotingswijziging;
29. idem t.b.v. de overneming van de installatie van een transformatorruimte der Coöp. Melkinrichting „St. Jan”;
30. idem t.b.v. het verlenen van subsidie aan de Dr. Ariënsstichting te Orthen;
31. idem t.b.v. de bouw van een r.k. kleuterschool aan het Hinthamerpark;
32. idem t.b.v. de uitbreiding der deelneming in het aandelenkapitaal van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten;
33. idem t.b.v. de kosten van eerste inrichting der R.K. Meisjesschool in Orthen;
34. idem wegens kosten van de algemene volkstelling;
35. idem t.b.v. de verbetering van de elektrische installatie van de school voor g.l.o. aan de St. Josephstraat;
36. idem t.b.v. de uitvoering van werken voor de waterbeheersing in het uitbreidingsplan West II.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, de sub A. genoemde stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

B. Mededeling van de minister van Binnenlandse Zaken betreffende de Koninklijke goedkeuring van de:

1. Verordening tot vaststelling ener verordening op de heffing van rechten voor het gebruik van het gemeenteslachthuis te 's-Hertogenbosch (raadsbesluit 9 september);
2. Verordening tot wijziging van de Verordening op de heffing en invordering ener vuilnisemmerretributie (raadsbesluit 9 september 1960).
3. Verordening op de heffing van markt- en plaatsengeld in de gemeente 's-Hertogenbosch (raadsbesluit 20 oktober 1960).

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, de sub B. genoemde stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

C. Schrijven d.d. 30 november 1960 van de gedeputeerde staten waarbij de ontvangst wordt bericht van de toegezonden verordening van de raad tot 24e wijziging van de Algemene Politieverordening.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, het sub C. genoemde stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

D. Schrijven d.d. 29 december 1960 van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid waaruit blijkt dat bij Koninklijk besluit van 23 december 1960 wijziging is gebracht in het maximum aantal vergunningen ingevolge de Drankwet en waarbij dit aantal voor deze gemeente ingaande 1 januari 1961 werd gebracht op één per 800 inwoners.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, het sub D. genoemde stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

E. Brieven van gedeputeerde staten van 7 december 1960 tot vaststelling van de rekeningen 1956 en 1957 van de gemeente en van de aangewezen takken van dienst alsmede die van de afdeling Orthen.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, het sub E. genoemde stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

F. Schrijven van gedeputeerde staten d.d. 11 januari 1961, waarbij wordt toegezonden een ontwerp-besluit tot wijziging van het Bezoldigingsbesluit wethouders 1959 met het verzoek eventuele opmerkingen ter kennis van hun college te brengen.

De heer Van den Heuvel zegt, dat dit ontwerp-besluit tot wijziging van het Bezoldigingsbesluit wethouders 1959 een onderwerp van bespreking heeft uitgemaakt in de verschillende fracties van de gemeenteraad en men heeft spreker verzocht aan het college van burgemeester en wethouders mede te delen, dat men con amore en unaniem met dit ontwerp akkoord gaat. Wel meent spreker, en hij stelt zich voor dat ook de andere fracties zich daar bij zullen aansluiten, dat, waar in dit ontwerp-besluit feitelijk de enige maatstaf wordt gevormd door het inwonertal en deze materie ook in 1958 al eens aan de orde is geweest, het wenselijk is dat voor de hoofdstad van de provincie een andere maatstaf dan alleen het inwonertal wordt aangelegd. Er geldt momenteel een speciale regeling voor Breda, Eindhoven en Tilburg met een aanmerkelijk hogere bezoldiging van de wethouders. De mogelijkheid is zeer zeker aanwezig om eens nader te overwegen of er bij gedeputeerde staten geen andere maatstaven naar voren te brengen zijn dan alleen het inwonertal van deze gemeente, zulks om de disproportionaliteit, die er bestaat tussen de bezoldiging van de wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch en die van bijvoorbeeld de gemeente Breda zo gauw mogelijk weg te werken. Spreker weet wel, dat het dikwijls „kloppen aan dovemans oren” is, althans hebben de vorige keer de argumenten van de gemeenteraad, die gedeputeerde staten via het college van burgemeester en wethouders bereikten, weinig

zoden aan de dijk gezet. Nu zich echter de gelegenheid weer voordoet, zou spreker er bijzonder prijs op stellen wanneer dit andermaal zou kunnen geschieden om te pleiten voor een hogere bezoldiging van de wethouders van de hoofdstad der provincie.

De voorzitter dankt de leden van de raad voor de sympathieke woorden bij monde van de heer Van den Heuvel gesproken. Gedeputeerde Staten vragen dus eventuele opmerkingen ter kennis van hun college te brengen en deze opmerking zal dus met goedvinden van de raad ter kennis van dat college gebracht worden.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, aldus te besluiten.

Wordt aldus besloten.

G. Rapport inzake de controle van de boekhouding en het opnemen van de kas op 25 juli 1960 van de gemeente-ontvanger van 's-Hertogenbosch.

De voorzitter stelt, namens burgemeester en wethouders, de raad voor, dit ingekomen stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Wordt aldus besloten.

3. Voorstel (Bijlage no. 1) tot het verlenen van vergunning ingevolge artikel 18 der Bouwverordening aan A. F. G. M. v. d. Eerenbeemt, alhier.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen en het ontwerp-besluit vastgesteld.

4. Voorstel (Bijlage no. 2) tot wijziging van de overeenkomst tot levering van water aan de gemeenten Boxtel en Oisterwijk.

De heer Van Spaendonck zegt, dat hij de volgende zinsnede in het preadvies minder geslaagd acht: „De meest gunstige oplossing is dan ook, dat bovengenoemde overeenkomst met Oisterwijk als beëindigd wordt beschouwd”. Naar sprekers mening kan een overeenkomst wel worden opgezegd, echter niet zonder meer als beëindigd worden beschouwd.

Vervolgens vraagt spreker waarom de overeenkomst met de gemeente Oisterwijk niet kan worden opgezegd, zodat 's-Her-

togenbosch dus alleen nog een overeenkomst heeft met de gemeente Boxtel.

Ook vraagt spreker waarom de overeenkomst niet gewijzigd wordt, zodat de gemeente Boxtel alleen maar water van de gemeente 's-Hertogenbosch kan betrekken. Kan, zo vraagt spreker, de gemeente Oisterwijk, uit hoofde van deze overeenkomst, die dus blijft bestaan, ook nog rechten doen gelden, om wanneer het eens te pas komt, te vorderen, dat de gemeente 's-Hertogenbosch water levert? De overeenkomst blijft immers bestaan al wordt het verplichtend karakter eraan ontnomen krachtens dit besluit.

De heer wethouder L e n n a e r t s zegt niet aan te nemen, dat de heer Van Spaendonck in discussie wil treden over de redactie van het preadvies.

Overgaande tot de beantwoording van de door de heer van Spaendonck gestelde vragen, zegt spreker van oordeel te zijn, dat het in de onderhavige kwestie toch juister is te spreken van een „beëindiging” van het contract met de gemeente Oisterwijk.

De oorzaak hiertoe vormt de vorm en de inhoud van de overeenkomst zoals die in 1928 werd gesloten tussen de drie gemeenten 's-Hertogenbosch, Boxtel en Oisterwijk. Gaat men de in deze overeenkomst geregelde rechten en verplichtingen na, dan blijken die nu eens betrekking te hebben op de gemeente 's-Hertogenbosch als leverancier en de gemeente Boxtel als afnemer, dan weer op een soortgelijke verhouding tussen 's-Hertogenbosch en Oisterwijk, terwijl in andere opgenomen voorwaarden regelingen getroffen zijn tussen 's-Hertogenbosch enerzijds en de gemeenten Boxtel en Oisterwijk als gemeenschappelijke afnemers van het Bossche waterleidingbedrijf anderzijds. Deze laatste omstandigheid vindt hoofdzakelijk haar oorzaak in het feit, dat het Bossche waterleidingbedrijf het voor de gemeenten Boxtel en Oisterwijk bestemd water leverde vanaf de z.g. Halse Barrière. Dit brengt met zich mede één transportleiding vanaf het waterwingebied te Nuland tot aan genoemde barrière, met als consequenties voor Boxtel en Oisterwijk gemeenschappelijke transportkosten en een gemeenschappelijke waterafname, die maximaal geno-

men haar beperking zou vinden in de capaciteit van de gemeenschappelijke transportleiding. Uiteraard moest deze omstandigheid haar consequenties hebben in de overeenkomst tussen de drie gemeenten. Bepaald werd dan ook, dat, indien een van de beide afnemende gemeenten een wijziging zou verlangen met betrekking tot de af te nemen hoeveelheid water, de gemeente 's-Hertogenbosch hieraan geen gevolg mocht geven tenzij de andere afnemende gemeente zich daarmee akkoord verklaard had.

In de loop van de laatste acht à tien jaar is de waterbehoefte in de gemeenten Boxtel en Oisterwijk tezamen dermate toegenomen, dat het Bossche waterbedrijf daarin, gezien de capaciteit van zijn transportleiding, niet meer kon voorzien. De waterbehoefte in de gemeente Boxtel is zo groot geworden, dat Boxtel de gehele watertoevoer nodig heeft.

De volgende mogelijkheden lagen nu voor de hand. Ten eerste vervanging van het oude contract, dat in 1968 afloopt, door een nieuw contract, waarbij dan voldaan zou moeten worden aan de sterk gestegen behoeften van Boxtel en Oisterwijk. Hierbij incalculerende een reserve voor de toekomst zou dit voor Den Bosch de verplichting met zich brengen dure investeringen in het waterwingebied en in de transportleidingen. Gezien de op langere termijn moeilijk te schatten behoeften aan water in Den Bosch en zijn kringgemeenten, zou dit voor Den Bosch een hachelijke zaak kunnen worden, terwijl de beide andere gemeenten min of meer op dezelfde grondslag het niet aandurven op dit moment grote financiële verplichtingen op lange termijn aan te gaan.

Toen de gemeente Oisterwijk te kennen gaf er geen bezwaar tegen te hebben voortijdig uitgesloten te worden van waterleverantie door de gemeente 's-Hertogenbosch, kon dit op tweeërlei manier gerealiseerd worden. Ten eerste de tussen de drie gemeenten gesloten overeenkomst wordt voortijdig ontbonden en de gemeenten Den Bosch en Boxtel sluiten een nieuw contract. Alhoewel in mindere mate golden in wezen toch nog dezelfde bezwaren als in het eerstgenoemde geval, vooral ook omdat een nieuw contract moeilijk kan worden aangegaan voor een korte termijn. Vandaar dat gekozen werd de

voorliggende constructie, die dus inhoudt, dat de oude overeenkomst normaal doorloopt, de gemeente Oisterwijk uittreedt ten behoeve van de gemeente Boxtel.

Hiermee is dan gewonnen, dat de gemeente Boxtel voorlopig zeker is gesteld voor wat betreft de voorziening in haar behoefte aan water en dat de gemeenten Den Bosch en Boxtel in 1968 op grond van de dan bekende gegevens kunnen besluiten al of niet een nieuw contract aan te gaan. Geen beëindiging dus van de overeenkomst.

De gemeente Oisterwijk treedt, met goedvinden van de beide andere partners, uit, doet haar rechten en verplichtingen over aan de gemeente Boxtel en kan diens gevolg op basis van de oude overeenkomst ook geen rechten meer doen gelden.

Als de raad het voorliggende ontwerp-besluit vaststelt, houdt voor Oisterwijk de overeenkomst op te bestaan en blijft dezelfde overeenkomst van kracht tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel.

De heer **V a n S p a e n d o n c k** dankt de wethouder voor diens duidelijke uiteenzetting.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel hierna aangenomen en het ontwerp-besluit vastgesteld.

5. Voorstel (Bijlage no. 3) tot het beschikbaarstellen van een krediet voor de bouw van een brug over de Aa nabij de Dr. Poelsstraat.

De heer **W a g e m a k e r s** zegt, dat het voteren van een krediet voor de bouw van een brug over de Aa om te komen tot de verbinding tussen de Aawijk-zuid en de Aawijk-noord zijn instemming heeft. De grootte van het gevraagde bedrag: f 490.700,— wil hij echter wel even bespreken. Op de investeringslijst 1960, bij de rendabele investeringen, is voor dit project een bedrag opgenomen van f 440.000,—. Spreker heeft op de tekeningen gezien, dat de brug ook voor zwaar verkeer geschikt zal zijn en spreker acht dat juist. Toch vraagt hij zich af of hier, met het toen getaxeerde bedrag van ruim f 50.000,— minder, deze brug niet te realiseren zou zijn. De kostenberekening zegt spreker niet technisch te kunnen beoordelen. Wel zitten er zijns inziens sommige posten in, die misschien

zonder de degelijkheid te schaden verminderd zouden kunnen worden.

Spreekers tweede vraag is of de aanbesteding openbaar of ondershands zal plaats vinden.

De voorzitter zegt blij te zijn, dat het voorstel tot het realiseren van de brug zelf de instemming van de heer Wage-makers heeft. Er is bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1961 lang over deze brug gesproken en het is erg gelukkig dat dit voorstel zo kort daarna in de raad kan komen. Inderdaad zijn de kosten voor deze brug f 57.000,— hoger geraamd dan in het voorlopig investeringsplan was opgenomen.

Om de Aa te overbruggen is echter uiteraard de toestemming nodig van het Waterschap de Aa, welk waterschap eisen stelt ten aanzien van het doorstromingsprofiel, hetgeen ondermeer inhoudt, dat de pijlers niet zo dicht bij elkaar geplaatst mogen worden als de gemeente dat zelf uit stedenbouwkundige overwegingen wel graag zou willen. De pijlers moeten zo ver van elkaar komen te staan dat er grotere tussenruimten ontstaan en bovendien moest de brug langer worden dan oorspronkelijk door de technische dienst was berekend. Het is iedereen, ook niet-deskundigen duidelijk dat naargelang men de brug langer gaat maken ook de kosten van de overspanning uiteraard hoger worden omdat er een andere constructie moet worden gemaakt. Jaren geleden deed zich ongeveer zo'n zelfde probleem voor in verband met het slaan van een brug over de Aa bij de Citadellaan, toen een betrekkelijk smal oud bruggetje vervangen werd door de huidige brug van beton. Ook toen verleende het waterschap de Aa toestemming aan het gemeentebestuur op voorwaarde, dat de pijlers verder uiteen zouden komen te staan dan oorspronkelijk gepland.

Als spreker wel geïnformeerd is zal de aanbesteding openbaar geschieden.

De heer Op 't Hof zegt zeer erkentelijk te zijn voor het snel gekomen plan tot realisering van deze zo nodige brug. Spreker vraagt of het niet nodig is om te zorgen voor verharding van de weg die, thans nog onverhard zijnde, aan een zijde van de brug ligt. Spreker bedoelt de weg van de Geul-

weg naar de brug. Anders vreest hij, dat het direct profijt van de brug nòg niet erg groot zal zijn. Gaarne zag hij, dat voor de verharding van die weg ook zo spoedig mogelijk een krediet zou worden aangevraagd opdat de brug en de weg tegelijkertijd klaar zullen zijn.

De heer **M o e r i n g s** vraagt of het eventuele inschrijvers bij een openbare aanbesteding van dit object niet erg gemakkelijk gemaakt wordt door het noemen van het gevoteerde krediet.

De **v o o r z i t t e r** zegt tot de heer **O p ' t H o f**, dat er natuurlijk voor gezorgd zal worden, dat zowel de brug als het aansluitend weggedeelte tegelijkertijd gereed zullen zijn. Anders heeft men immers aan een brug niet veel, zeker niet omdat deze brug, zoals de heer **W a g e m a k e r s** al terecht opgemerkt heeft, ook voor het zware verkeer bestemd is. Het bouwen van een dergelijke brug vraagt echter nogal enige tijd, die ruimschoots gelegenheid biedt, zo het al nodig is, een krediet voor het verharden van de bedoelde weg te voteren.

Tot de heer **M o e r i n g s** zegt spreker, dat het tientallen keren voorkomt, dat een gemeenteraad een met name genoemd krediet verleent voor een nog aan te besteden object. Bij de aanbesteding wordt een en ander door de concurrentie uiteraard beïnvloed.

De heer **J a n s e n** merkt op, dat de gemeenteraad altijd in openbare vergadering eerst een krediet moet verlenen, vóórleer tot openbare aanbesteding kan worden overgegaan en ook in dit onderhavige geval kan het dus niet anders.

De **v o o r z i t t e r** bevestigt zulks, want zo zegt hij, men kan toch geen fictief krediet aan de raad vragen.

De heer **H e i l i g e r s** zegt, dat in de commissie voor Openbare Werken ook de vraag gesteld is of de aanbesteding openbaar of ondershands zal geschieden en toen heeft de heer wethouder **S u i j k e r b u i j k** geantwoord, dat men zulks nog niet wist. Men wilde eerst de stand op de bouwmarkt eens nauwkeurig nagaan. Het is immers dikwijls voordeliger zulk een werk openbaar aan te besteden als er weinig werk op de bouwmarkt is. Omtrent een en ander zou de commissie voor Openbare Werken nog nader ingelicht worden. Naar spreker weet

is het dus nog geen uitgemaakte zaak op welke wijze de aanbesteding zal plaatsvinden.

De voorzitter dankt de heer Heiligers voor diens mededeling. Wethouder Suijkerbuijk, die immers wegens ziekte verhinderd is deze vergadering bij te wonen, vervangende, is spreker uiteraard niet met die details op de hoogte. Bijzonder stelt spreker het op prijs te vernemen dat deze kwestie dus nog aan de commissie voor Openbare Werken zal worden voorgelegd.

Zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen en het ontwerp-besluit dienovereenkomstig vastgesteld.

6. Voorstel (Bijlage no. 4) tot het doen herstellen van de Boombrug over de Binnenhaven, alsmede tot het beschikbaarstellen van het daarvoor benodigde krediet.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen en het ontwerp-besluit vastgesteld.

7. Voorstel (Bijlage no. 5) tot het vaststellen van enige besluiten tot wijziging van de begroting voor het dienstjaar 1961.

De heer Van Spaendonck zegt, dat een van de begrotingswijzigingen de bedoeling heeft om het overeengekomen honorarium voor het rapport van het E.T.I. te verhogen van f 23.800,— tot f 26.900,—. Het bevreedt hem enigszins dat een overeengekomen honorarium gewijzigd wordt.

De heer wethouder Lennaerts zegt, dat men bij het onderhavige voorstel moet bedenken, dat de gemeente bij het E.T.I. een bepaalde capaciteit heeft gehuurd. Dit is een vorm van een contract, welke praktisch alle grotere gemeenten in Brabant hebben. Voordeel hiervan is, dat het E.T.I. verplicht is het in het contract overeengekomen aantal uren per jaar voor onderzoeken te besteden als de betreffende gemeente daartoe opdracht verstrekt. Heeft de gemeente voor een bepaald jaar geen of onvoldoende opdrachten, dan probeert het E.T.I. de hierdoor ontstane overcapaciteit elders productief te maken. Als dit lukt — en dat is totnutoe steeds de praktijk

van het E.T.I. geweest — dan behoeft de gemeente deze voor haar onbenutte capaciteit ook niet te betalen.

Basis van de financiële zijde van het contract vormen de door het E.T.I. aan zijn personeel uitbetaalde salarissen. Deze salarissen nu zijn in de afgelopen jaren, zoals trouwens overal, nogal gestegen, reden waarom het E.T.I. zich genoodzaakt ziet een hogere financiële vergoeding te vragen voor de door de gemeente afgehuurde capaciteit.

Het college van burgemeester en wethouders voelt voor deze laatste mogelijkheid niets, gezien het aantal belangrijke problemen, dat een deskundig onderzoek vraagt. Vandaar dus het voorstel: handhaving van de afgehuurde capaciteit en verhoging van de financiële vergoeding.

Het voorstel wordt hierna zonder hoofdelijke stemming aangenomen en de bijbehorende ontwerp-besluiten worden vastgesteld.

8. Voorstel (Bijlage no. 6) tot het vaststellen van een regeling tot subsidiëring van inrichtingen en cursussen voor land- en/of tuinbouwonderwijs.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit voorstel aangenomen en het ontwerp-besluit vastgesteld.

9. Voorstel (Bijlage no. 7) tot het verlenen van een extra subsidie aan het Brabants Conservatorium.

De heer Van Kempen vraagt of er al iets bekend is omtrent de subsidiëring van de provincie en van de gemeenten Breda, Eindhoven en Tilburg, m.a.w. of door de aanneming van dit voorstel de moeilijkheden worden opgelost.

De heer Van Spaendonck zegt, dat het hier gaat om een eenmalig subsidie. Hij neemt daarom aan, dat de subsidiëring op het ogenblik zodanig is, dat over de jaren 1959 en 1960 geen tekorten zijn.

De heer wethouder Van Velthoven zegt, dat het hier inderdaad gaat om een eenmalige subsidie ten behoeve van het wegwerken van een tekort. Dit tekort wordt niet veroorzaakt door een te geringe subsidiëring door de provincie en de vier grote Brabantse steden, maar doordat het rijk tot op heden — doch dit is nu verbeterd — te weinig bijdroeg. Men

heeft dit ook wel aan gevoeld maar het is nu eenmaal zo, dat een bepaald initiatief pas door het rijk wordt gehonoreerd als er gedurende enige jaren uitvoering aan is gegeven. Als gevolg daarvan was er een tekort gekomen van f 75.000,—.

Op de vraag van de heer Van Kempen antwoordt spreker, dat de provincie en de gemeenten Tilburg en Breda reeds hebben toegezegd te zullen subsidiëren ter opheffing van het tekort.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel hierna aangenomen en het ontwerp-besluit vastgesteld.

10. Voorstel (Bijlage no. 8) tot het verlenen van medewerking ex artikel 72 der Lager-Onderwijswet 1920.

11. Voorstel (Bijlage no. 9) tot het verlenen van medewerking ex artikel 50 der Kleuter-onderwijswet.

12. Voorstel (Bijlage no. 10) tot vaststelling van een nieuwe verordening, als bedoeld in artikel 29A, derde lid van de wet op de vervreemding van landbouwgronden.

13. Voorstel (Bijlage no. 11) tot ruil van grond aan de Parklaan, met de N.V. Heijbroek-Zélander te Amsterdam.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden deze voorstellen aangenomen en worden de daarbij behorende ontwerp-besluiten vastgesteld.

14. Voorstel (Bijlage no. 12) tot verkoop van grond aan de Engelseweg aan de fa. A. Huiskens en Zonen te 's-Hertogenbosch.

De heer Van Spaendonck merkt op, dat het verzoek is ingediend door de N.V. Huiskes, in de voorloper wordt gesproken van de firma Huiskes en het ontwerp-besluit spreekt over A. Huiskes. Hij zou gaarne vernemen wat hier het juiste is.

De voorzitter zegt, dat, volgens de ter beschikking staande gegevens, de grond wordt verkocht aan A. Huiskes N.V. Hij stelt voor het ontwerp-besluit aldus aan te vullen.

Zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel hierna aan-

genomen en het ontwerp-besluit met bovenvermelde aanvulling vastgesteld.

15. Voorstel (Bijlage no. 13) tot verkoop van een strook grond nabij de Zuid-Willemsvaart aan de stichting tot het verlenen van financiële steun aan het r.k. Reclasseringswerk.

16. Voorstel (Bijlage no. 14) tot het verlenen van een tweetal ontheffingen ingevolge artikel 14, 2e lid, van de Bouwverordening.

17. Voorstel (Bijlage no. 15) tot verkoop van grond aan de Vogelstraat aan de firma P. Kreté en Zn. en de heer P. L. van Aken.

18. Voorstel (Bijlage no. 16) inzake het verdagen van de beslissing omtrent het uitbreidingsplan in hoofdzaak voor het door de grenswijziging van 1958 bij deze gemeente gevoegde gebied.

19. Voorstel (Bijlage no. 17) tot terugkoop van grond nabij de Van der Nootstraat—Zuiderparkweg.

19A. Voorstel (Bijlage no. 20) tot het verlenen van vergunning ingevolge artikel 18 van de Bouwverordening aan H. Denisse, Automobielbedrijf N.V. te Vught.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden deze voorstellen aangenomen en de daarbij behorende ontwerp-besluiten vastgesteld.

20. Voorstel (Bijlage no. 18) tot benoeming van twee bestuursleden van de „Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijke Zorg”.

De voorzitter verzoekt mej. Tilman en de heren Van den Heuvel en Willemsen voor dit en het volgende voorstel als commissie van stemopneming te willen fungeren.

Voor wat betreft voorstel no. 20 worden uitgebracht 28 stemmen, waarvan 27 op de heer mr J. van Besouw, 27 op de heer J. Hoevenaars, 1 op de zeeerw. heer F. J. Noyons en 1 op de heer mr M. Mol, zodat de heren Van Besouw en Hoevenaars met meerderheid van stemmen zijn benoemd tot bestuurslid van de Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijke Zorg.

21. Voorstel (Bijlage no. 19) tot benoeming van een tweetal leden van het college van Regenten over de Godshuizen.

Uitgebracht worden 28 stemmen, waarvan 24 op de zeer-
eerwaarde heer F. J. Noyons, 2 op de weleerw. heer drs A. G.
H. van Gerwen, 25 op de heer drs F. A. van den Hout, 1 op
de heer jhr mr L. E. A. J. van Meeuwen en 2 blanco, zodat
de heren Noyons en Van den Hout met meerderheid van stem-
men zijn benoemd tot lid van het College van Regenten over
de Godshuizen.

De voorzitter sluit hierna te 21.15 uur de openbare
vergadering, waarna de raad in besloten zitting overgaat.